

---

kubikosok

L A C K Ó   A N T A L

KUBIKOSOK

Ahol még a ló elmegy,
ott a kordét tetejézik jó magasra,
hogy minél hamarabb elfogyjanak
vagy éppen szaporodjanak a köbméterek.

De ha már kinőtt a meredek,
csak a talicska egyetlen kereke
mutatja az utat,
karimája mélyre dagaszt a talajba,
és tengelyének csikorgása
biztatja gazdáját a kaptatón.

Nem hagyják magukat
a lapátnyel bütyökjétől keményített tenyerek,
a csákány lendületétől edzett csuklók,
elkapják a szarvakat,
megfeszülnek a vállszíjak izmuk domborulatán,
és idomítják a megrakott talicskákat
le s föl a töltés oldalán.

Hátgerincükön verejtékpatakokban
fürödnek a napsugarak,
bomlasztják a bőrük színét,
lábszárukon mint kenderkötelek
dagadnak a pattanásig feszülő inak
a kapaszkodás erejétől.

Amerre folyók kanyarognak
ikertestvéreikkel, a töltésekkel,
arra ők mindenütt megjárták a világot
lehajtott fővel, leszegett vállakkal
talicskáik kerekének nyomvonalán.

KUBIKOSSZÁRMA

Vele született burokban
parázs melegétől pirosra párolt
földi gumó,
burokjától megfosztva,
olajba fürdetve,
finoman szétmáló étek a szájban,
földlapátolók ínycsapatja.

BÓRTARISZNYA

Egyedüli dísz a sallangos vállszijs
s oldalán az esős idők
fabarakkjának unalom-cifrasága,
meg egy verejtéktől zöldülő rézcsatt
üregének egyedüli zára.
Csalóka bőrüreg, mert belefér egyheti
só, paprika, kenyér és szalonna,
egy bögre zsír vagy olaj,
meg az az istenverte krumpli,
melyből készül a kubikosszárma,
oldalában titkos rekesz,
lakója egy kisüveg,
melynek reggelenként belseje tüzes.
E bőrből varrott eszköz, elmaradhatatlan
kísérője a vándorkubikosnak,
leghúságesebb szerelme,
csimpaszkodik a nyakába
vándorlása közben,
csak ha gazdája túl fáradt,
kerül le onnan,
és kötözik a kordészló hámjának oldalára.

LAPATNYÉL

Előre kiszemelt fiatal fának sudár fejlődése
az ember nagyságához mérten elmetszve,
éles bicskával háncsától megfosztva, gömbölyítve,
törött üvegdarabbal simára kaparva,
hogy minél jobb legyen a fogása munka közben.
De azért elvétele akad még rajta egy-két bütyök,
fiatal hajtásnak törzsgyökere,
melyet csak az embertenyér koptatása
tud igazán kisimítani,
amikor lendületet ad vele,
a végére ültetett kanálszerű
vaslemez fejnek, merígetés közben.
Lendülete, csúszása keményíti a tenyeret
oly munkabíróra, hogy naphosszat
észre se vegye, mennyi földet hordott el.

HÉTVEGI VALLOMÁSOK

Végre, az áldott szombat,
amikor délfelé már nem nyekeregnek
a kordé kerekerei.
Nem csikorog a talicska,
nem bólogatnak a gödör fenekén
az ásók és lapátnyelek,
szerszámtisztogatás közben lesik már
mindannyian a bandagazda szavát:
„Emberek, huja!”
Akkor a szerszámok bekerülnek
szépen sorba a fabarakkba,
utána ki-ki a maga útján toronyiránt.
Csak a soros marad.

1.

Megjő otthonába a kérges tenyér,
hogy keménységét megpuhítsa
az asszony lágy csipeje,
széltől cserzett ajkát gyógyítgassák
a hétnek összegyűlt csókjai,
lecsillapodjék benne a munka lüktetése,
és eldicsekedjen a feleség:
Mi mindent vett a múlt heti keresetből,
mennyit nőtt a bölcsőben ringatózó poronty,
s még egy új meglepetés,
két malacka visít odakünn,
a szezonbeli spórolásból,
abban az ólban, amit együtt
gyúrtak az asszonnal sárból,
mikor szabadnapos volt.

2.

Siet haza a fiatal legény,
hogy erős karjával ölelje kedvesét,
jól megtáncoltassa a vasárnapi bálban,
majd utána együtt mennek haza,
bámulva a holdvilágba,
fészekrakásról csevegnek,
ami talán nem is sokára meglesz,
amint kifagy a csákány a földből
és kiforr az új bor.

3.

Nincs az a szép, ami nem múlandó,
hétfőre pirkad már,
és a föltésen a bandagazda szemlélődik:
Megjöttek-e mindannyian?
Mind ott van, csak egy hiányzik,
a Vankó Gergely, ez az izomcsomó,
aki fogadásból félkézzel tudja feje fölé emelni
szarvánál kapva az üres talicskát.
Nem csoda, ha meg is késik,

fiatal még a menyecske,
alig pár hónapos, szezon eleji.
De a nagy szerelmet!
Valami számárságot tett az
a múlt heti heccelésen felbuzdulva:
Éppen érkeztek, idegen parasztleányt
talált a portáján, krumplirakodás közben.
Tette volna a szépet
(ki ne tette volna olyan menyecskének),
s az asszonyka ott áll, ijedtében
szép formás lábai földbe gyökereznek,
hajánál fogva ülteti a kútba, vízililiomként,
csak a szomszédok jóakarátán múlott,
hogy a kis menyecske ott örökre el nem virágzott.
Így most még hosszabb időre
kell szegénykét magára hagyni,
mert a hideg vasnak szoros az ölelése.

4.

A sorosnak is kijár valami,
frissen hozott telt tarisznya,
csak nem az hozta, akitől várta,
mert a bátyja, most hallotta hírét,
meg azt is tudja, hogy a familia
gyengéje a cifra szoknya.
Nem azért figyelte ő sem egész héten
kalapkarimája alól
a szemközti tanyaudvart,
ahol minden reggel egy piros kendős
hangos nótaszóval
billegette a kútgém koloncát.
Megtanította az őt is dalolni
vasárnap szabad délutánján,
itt fent, a töltésoldalon.
Persze, tanú nem volt,
de annyi bizonyos, hogy a legényke
annyira belejött a soros dolgába,
hogy kérdéseskor egyből rávágta:
„A másik vasárnapot is vállalom!”
Ó, a szegény balga!
Hát mit gondolsz, hol fognak már ők tanyázni
a másik szombaton?
Melyik kilométerkőnél, ha minden jól megy?